

Ultimatum

til jødiske terrororganisasjoner fra jødisk forsvarsorganisasjon?

30 timers ro i Palestina

Jerusalem, 8. jan. (NTB fra Reuter.) Ifølge rykter som er i omløp i Jerusalem har lederen av den jødiske undergrunnsorganisasjon Irgun Zvai Leumi fått ultimatum fra den jødiske forsvarsorganisasjon Haganah om å innstille fiendtlighetene mot britene.

Det er tidligere blitt påstått at medlemmene av den jødiske undergrunnsbevegelse i Jerusalem og Tel Aviv tirsdag gikk med på en midlertidig våpenstillstand i kampen mot de britiske styrker i Palestina.

Ingen av disse ryktene er offisielt bekreftet, men ved midnatt hadde det ikke vært noen jødiske aksjoner på over 30 timer.

Utvist fra Storbritannia.

Finansierte de jødiske terrorister i Palestina.

LONDON, 19. desember. (NTB. fra REUTER.) Professor Johan Smertenko, viseformann i den amerikanske liga for et fritt Palestina, er blitt utvist fra Storbritannia og forlot landet onsdag.

Utvisningen kom etter en interpellasjon i Underhuset, hvorunder en arbeiderpartirepresentant spurte, om regjeringen kjente til at Smertenko heit åpent finansierte de jødiske terrorister i Palestina, om den ville tillate ham å organisere en filial i Storbritannia.

ROM, 19. desember. (NTB. fra REUTER.) Reuters Rom-kontor fikk i dag følgende meddelelse fra «Komiteen for hjemsending av jødiske flyktninger til Palestina» i Genua:

Fire verdensberømte journalister fra den britiske og den amerikanske presse, fotografer og to amerikanske senatorer vil følge med det neste skip med såkalte «illegale innvandrere» for å se hvordan disse blir mottatt i Palestina.

I britiske kretser i Rom har en aldri før hørt om den nevnte komité, og heller ikke har en anelse om hvem journalistene og senatorene kan være.

Isaac Grünewald om kunst i nord og sør.

En samtale som nesten fortøner seg som et testamente.

PARIS, juli 1945. Dette brevet skulle egentlig slett ikke vært datert Paris, og ikke i sommer, men Saltsjøbaden, og i fjor sommer. Derfra er det nemlig egentlig. Det er skrevet ned etter noter fra en samtale med Isaac Grünewald i hans hjem en augustdag i fjor, en samtale om kunst i nord og sør, hvor meget ble sagt og bare noe av det notert, en samtale som nu etter hans tragiske død nesten fortøner seg som et testamente. Hvorfor ikke like godt med en gang gi brevet den form det egentlig skulle ha hatt:

SALTSJØBADEN august 1945. På en høyde en stor villa med tårn og verandaer — fra slutten av forrige århundre. Tilbygd atelier. Stor hage med utsikt over den berømte sellesia.

Her bor professor Isaac Grünewald. Liten, tykk og spenstig, ladet med energi og livslyst kommer han ut fra atelieret med en pensel i den gestikulerende hånden. Han unnskyller seg — en eldre herre sitter modell — men om ti minutter er han fri. Grünewald forsvinner etter å ha oppdaget at han i distraksjon har tatt på seg en gammel regnfrakk istedenfor malerkittelen.

I hallen er veggene dekket av professors egne bilder, mest portretter. I en stor hvit salong tar mange fargestrålende blomster- og landskapsbilder seg glimrende ut i ettermiddagslyset. I et mindre værelse, hvor veggene er knallblå, henger bilder av Utrillo og Derain. I spisestuen finnes en serie veggmalerier i Grünewalds festligste genre — en tyrefekting — en sirkusforestilling — en italiensk gatescene — et par som danser tango etc. Over flygelet, som er dekket av et kostbart orientalsk teppe, ser en fru Potifar i sin seng som hr. Josef skyndsomt forlater.

Denne private utstilling gir et godt inntrykk av det frodige og festlige som det alltid har vært over Isaac Grünewalds kunst. Han kjeder aldri, for han har temperament og humor. Han besitter som maler stor oppfinnsomhet og stor teknisk dyktighet. Han er elegant og raffinert, og han er meget produktiv.

Den runde, elskverdige professor kommer inn med to store glass, hvor det klirker muntert av is. Han er meget pratsum. Når en vet at Matisse-leven Isaac Grünewald har bodd ti år i trekk i Paris, og alltid har reist meget — faller det naturlig å spørre om han ikke som menneske og som kunstner har lidd under krigsårenes tvungne isolasjon. Vil ikke en kunstner alltid fra tid til annen lengte sørover? Kan en maler i lengre tid føle seg hjemme i Norden?

— Jeg følte alltid at malerkunsten hadde sitt naturlige hjem i Frankrike og Italia, og ikke i Norden, sier hr. Grünewald. — En kunstner trenger fremfor alt lys — og hos oss er sommeren kort, og om vinteren kan en bare male noen timer hver dag. Allverdens kunstnere har alltid vært under Sydens innflytelse, derfor har det vært så vanskelig å prestere en fullgod landskapskunst i Norden, hvor atmosfæren er så forskjellig fra f. eks. den franske. I Frankrike er alt mykt og patinert. Skal en male her, må en koble av sin beundring for den franske moll-klang. I Frankrike kan en kunstner registrere nyansene i naturen — hans maleri behøver ikke å vise store avvikelsar fra

naturen selv. Men Gud nåde den som ville avbilde naturen her i Sverige — det ville resultere i et skilderi! I Norden er ikke naturen så elskverdig mot kunstneren som i Syden. Her må kunstneren sette seg i en slags trance, han må fortsette de inntrykk naturen har gitt ham, og så blir det ofte til at han dikter seg bort i naturlyrikk, og det hele blir altfor himmelsk og underbart!

Det er med andre ord uohørt meget vanskeligere å male et svensk landskapsbilde enn et fransk. For å komme i kontakt med det nordiske landskap, må en komme i en slags eksaltasjon. En ser hvordan de store norske malere — en Gude, en Egedius, en Munch har strevet mer etter å få fram en slags mystisk stemningsverdi enn å gi en direkte tolkning av det de har sett. Et landskap av Cezanne blir i høyere grad en avbildning. Det var ikke nødvendig for ham å omsmelte inntrykkene i samme grad. Hvis en van Gogh kom hit for å male, skulle han måtte omskape hele sin innstilling til det franske moll-landskap — og begynne å male i dur.

I Frankrike finner man motiver overalt. Man kan sette opp staffelet hvor som helst — det kan bli et bra bilde av det. I Syden er alt ferdig for kunstneren — som et stilleben. «Et tak i Paris mot Parishimmelen» — vær så god, bare ta for Dem og spis! Et tilsvarende motiv i Stockholm må tygges lenge før det kan fordøyas. I Norden må naturinntrykkene omformes — det «oerhørte» lyset må også omformes, det kan umulig gjengis naturalistisk. Det gjelder derfor for oss å finne fram til en ny form, som kan gjengi det maleriske i den nordiske natur. Selv Cezanne, selv van Gogh ville blitt mismodig overfor de vanskeligheter som det svenske landskap gir en kunstner. Derfor må man beundre så meget mer det som en prins Eugen, en Nordström eller en Josephson har utrettet.

Jeg har ikke lenger noen brennende lengsel etter å reise bort! Jeg har ikke lengtet ut i krigsårene. I grunnen kan en kunstner konsentrere seg, samle seg, lettere i Norden enn på sørligere breddegrader, hvor alt likesom er ladet med kunstneriske miljøer og utallige museer. Jeg finner en meget stor interesse for kunst her. Kunstpublikumet er forholdsvis meget større i Stockholm enn i Paris. Selvfølgelig forblir Frankrikes hovedstad Europas første kunstby. Kunstnerne trives der og tolereres på en annen måte enn i Norden. Det gjøres meget for kunst, det selges meget kunst. I Frankrike gjør man det man har lyst til, det som faller en inn — og gir katten i publikums ønsker. Jeg synes kunstneren her lever med sitt publikum på et annet vis — her er en vekselvirkning som er heldig. I Paris interesserer de seg ofte mer for kunstneren enn for hans kunst. I Norden følger en kunstner seg mer ansvarlig for det han stiller ut. Hvorfor males det så mange landskapsbilder i Norden? Fordi folk interesserer seg for natur og gjerne vil ha dem. Det brede svenske publikum går ikke på utstillinger eller kjøper malerier fordi det forstår kunsten (hvilket kan være grunn nok for en franskmann) — men fordi det elsker det som det ser.

Johannes Skancke-Martens